

Nr 80.

Av friherre **Hermelin**, om ökat statsbidrag åt vissa lantbruksskolor.

Kungl. Maj:t har uti statsverkspropositionen under nionde huvudtiteln punkt 5 hemställt, att riksdagen måtte medgiva, att av 1919 års ordinarie anslag till understöd åt nio lantbruksskolor i södra och mellersta Sverige samt fyra lantbruksskolor i Dalarna och Norrland må för läroåret den 1 november 1918 — den 31 oktober 1919 av Kungl. Maj:t anvisas ökat statsbidrag med 2,200 kr. till sådan skola i förstnämnda landsdelar och med 1,800 kr. till sådan skola i Dalarna och Norrland under vissa närmare angivna villkor rörande försöksverksamhet.

Uti den motivering, som statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet framlagt för denna hemställan anföres, att det vore nödvändigt att jämväl för läroåret 1918—1919 öka anslagen till lantbruksskolorna på grund av de av dyrtiden föranledda ökade kostnaderna för lärarnes avlöning och elevernas kosthåll m. m.

Denna ökning beräknas av departementschefen uppgå till nära 30 % av det ordinarie statsanslaget, som vore 7,500 kr. till lantbruksskolorna i södra och mellersta Sverige och 6,000 kr. till lantbruksskolorna i Dalarna och Norrland, vadan ökningen föreslås till 2,200 kr. för de förra och 1,800 kr. till de senare.

Då det emellertid för närvarande endast finnes sju skolor av den förra typen och tre skolor av den senare typen, så skulle sammanlagda ökningsbeloppet för dessa skolor blott uppgå till 20,800 kr. Den förefintliga odisponerade delen av det ordinarie anslaget giver tillgång härtill, under förutsättning att någon ny skola ej tillkommer.

Departementschefen anför i detta sammanhang: »Härmed anser jag
Bihang till riksdagens protokoll 1918. 3 saml. 31 häft. (Nr 80—82.) 1

det också böra anstå och alltså under nästa läroår endast det nuvarande antalet skolor upprätthållas.»

Efter detta uttalande skulle, om riksdagen bifölle Kungl. Maj:ts hemställan, ingen möjlighet finnas att under läroåret 1918—1919 upprätta en enda av de felande lantbruksskolorna vare sig i södra och mellersta Sverige eller i Dalarna och Norrland,

Då det måste vara ett önskningsmål, synnerligast under nuvarande förhållanden, att allt göres för att, bland annat, genom vidgad undervisning söka få till stånd en jordbrukets ökade produktion och då det ingalunda är uteslutet, att en eller kanske flera av de felande lantbruksskolorna kunna nytillkomma under läroåret 1918—1919, torde det vara lämpligt att åt riksdagens beslut gives en sådan lydelse att formellt hinder för nya skolors upprättande icke uppstår.

Enligt beslut vid 1917 års riksdag har medgivande lämnats om ökat statsbidrag till lantbruksskolorna för läroåren 1916—1917 och 1917—1918 att utgå av 1917 och 1918 års ordinarie anslag till skolornas understöd, *i den mån* dessa anslag härtill lämnade tillgång, *och eljest* av till Kungl. Maj:ts förfogande ställda medel under anslagstiteln undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanärningar.

Ett liknande beslut, gällande jämväl för detta år, torde för närvarande nog vara den bästa lösningen av frågan, ehuru det visserligen kan ifrågasättas, huruvida ej en höjning av det ordinarie anslaget till lantbruksskolorna än mera skulle motsvara behovet och trygga så väl fortbeståndet av befintliga skolor som ock tillkomsten av de felande.

På grund av vad jag sålunda anfört får jag vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte medgiva, att av 1919 års ordinarie anslag till understöd åt nio lantbruksskolor i södra och mellersta Sverige samt fyra lantbruksskolor i Dalarna och Norrland, *i den mån* detta anslag härtill lämnade tillgång och *eljest* av till Kungl. Maj:ts förfogande ställda medel under anslagstiteln undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanärningar, finge för läroåret den 1 november 1918—den 31 oktober 1919 av Kungl. Maj:t anvisas ökat statsbidrag med 2,200 kronor till sådan skola i förstnämnda landsdelar och med 1,800 kronor till sådan skola i Dalarna och Norrland, under i statsverkspropositionen upptagna villkor, att fasta försök enligt före-

skrift och under ledning av Centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet utföras å skolegen-
domen mot en särskild ersättning av 500 kronor av
statsmedel till försökens ledare.

Stockholm den 26 januari 1918.

Richard Hermelin.
